

นวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*
THE INNOVATION OF ACADEMIC LEADERSHIP DEVELOPMENT FOR SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL ERA, CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL
AREA OFFICE 3

ศิริมงคล อุปคำ¹, ไพโรภ รัตนชวงค์² และ ประเวศ เวชชะ³
Sirimongkhon Aupkham¹, Pairop Rattanachuwong² and Prawet Wetcha³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹⁻³Chiangrai Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: Sirimongkhon080@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และ 3) เพื่อเสนอแนะนวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 320 คน โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน เครื่องที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน ผู้บริหารต้องวิเคราะห์สถานการณ์โรงเรียน วางเป้าหมายที่ชัดเจน สื่อสารและอบรมบุคลากร ปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง 2) การนิเทศและประเมินผลการสอนด้วยเทคโนโลยี สนับสนุนการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการนิเทศและติดตามผล พัฒนาทักษะดิจิทัลของครู ปรับปรุงแนวทางการนิเทศให้มีความยืดหยุ่น 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่าย PLC อบรมการใช้เทคโนโลยี และขยายความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างเป็นระบบ 4) การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสอนและวัดผล พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนทรัพยากร และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย 5) การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ

* Received 26 February 2025; Revised 10 March 2025; Accepted 16 March 2025

สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี 6) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ เชื่อมโยงโรงเรียนกับองค์กรภายนอกผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน ความรู้ และขยายความร่วมมือเพื่อความยั่งยืน

คำสำคัญ: นวัตกรรมการพัฒนา, ภาวะผู้นำทางวิชาการ , ยุคดิจิทัล

Abstract

This research aimed to 1) examine the current state of academic leadership among school administrators in the digital era, 2) identify key factors influencing academic leadership in the digital era, and 3) propose an innovation for developing academic leadership among school administrators under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 320 teachers under the jurisdiction of the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, selected using Krejcie and Morgan's sample size determination table. The research instrument was a questionnaire, and data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that: 1) In setting digital goals and vision, administrators must analyze the school's situation, establish clear objectives, communicate and train personnel, and adapt strategies to changing contexts. 2) In supervising and evaluating teaching with technology, administrators should support the use of digital platforms for supervision and monitoring, enhance teachers' digital skills, and adopt flexible supervision methods. 3) To enhance personnel development, administrators should promote learning through Professional Learning Communities (PLCs), provide training on technology use, and expand collaborations for systematic personnel development. 4) In integrating technology into teaching and learning, digital tools should be employed for instruction and assessment, collaborative networks should be developed to support resources, and learning processes should be modernized. 5) To foster a digital learning environment and culture, administrators should improve infrastructure and create an atmosphere conducive to technology integration. 6) In establishing digital learning networks, schools should connect with external organizations through digital platforms, facilitate knowledge exchange, and expand collaborations for sustainability.

Keywords: Innovation Development, Academic Leadership, Digital Era

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพเพียงพอในการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านการศึกษา โดยเน้นให้การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความสามารถในการแข่งขันระดับสากล ทั้งนี้ การศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการบริหารจัดการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและส่งเสริมทักษะที่สำคัญของศตวรรษที่ 21 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแนวทางให้รัฐส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพ ครอบคลุมทุกช่วงวัย โดยเฉพาะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีอำนาจและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบบริหารงานทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ซึ่งรวมถึงการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของยุคดิจิทัล ทั้งนี้ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการยังเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน โดยเน้นการสนับสนุนการพัฒนาทักษะวิชาชีพของครู เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน (Hallinger & Murphy, 1985, อ้างถึงใน พุฒินันท์ แสงสิริวัฒน์, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 139 โรงเรียน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของปีการศึกษา 2565 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในทุกสาระการเรียนรู้ ซึ่งอาจสะท้อนถึงคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าวที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และสามารถสร้างพลังความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
3. เพื่อเสนอแนะวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 139 โรงเรียน จำนวน 1,809 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ซึ่งได้จำนวน 320 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบ Cluster Random sampling เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างจะเป็นสัดส่วนกับขนาดของประชากรแต่ละอำเภอ และในแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

1.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานวัตกรรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด

การศึกษา จำนวน 1 คน ศิษยานิเทศน์ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รวม 8 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.3 ร่างการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษานวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

3.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

3.1.2 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นมากำหนดรายละเอียด จำนวนข้อคำถาม เขียนคำถามที่จะพัฒนาเป็นแบบสอบถาม

3.1.3 เสนอแบบสอบถาม ฉบับร่าง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด เพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.1.4 คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน

3.1.5 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence : IOC) รวมทั้งขอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม

3.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบของ Google Form นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .976

3.1.7 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

3.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค

3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถาม

3.2.4 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของร่างการสนทนากลุ่มเพื่อการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

3.3.1 ศึกษารูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3.3.2 ร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

3.3.3 นำร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.3.4 นำร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จัดทำร่างการสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อส่งจดหมายอย่างเป็นทางการในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เพื่อส่งต่อไปยังโรงเรียนในสังกัด จำนวน 139 โรงเรียน

4.2 ส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 จำนวน 320 คน โดยจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบของ Google Form

4.3 สรุปผลการตอบแบบสอบถาม ครูผู้สอนได้ตอบกลับแบบสอบถาม จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 85.31

4.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการส่ง Link หรือ QR CODE ไปทาง Line, Facebook หรือ E-mail. ทางระบบออนไลน์ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา

4.5 ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดสนทนากลุ่ม ขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและยินยอมให้มีการบันทึกข้อมูล ควบคุมประเด็นและจังหวะของการสนทนา ให้ผู้สนทนาแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

4.6 ประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม การแก้ไขปรับปรุง และร่วมกันสรุปผลจากการสนทนากลุ่ม แล้วนำข้อมูลสำคัญที่ได้จากประเด็นข้อคำถามสนทนากลุ่มสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบความเรียง

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสม และการแก้ไขปรับปรุง (ร่าง) นวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 และปรับปรุงแก้ไขข้อมูลนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ในภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ในภาพรวม

ด้าน ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน ยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	การกำหนดเป้าหมายวิชาการและวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ของโรงเรียน	4.32	0.56	มาก
2	การนิเทศ การประเมินผลการสอน และการจัดการ เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี	4.41	0.52	มาก
3	การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบุคลากรให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	4.48	0.57	มาก
4	การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ด้วยเทคโนโลยี	4.46	0.54	มาก
5	การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัล	4.51	0.50	มากที่สุด
6	การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้	4.29	0.53	มาก
รวม		4.41	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต3ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.48$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.57$) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.53$)

2. ผลการศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ดังนี้

2.1 การกำหนดเป้าหมายวิชาการและวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายภาครัฐ งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ปัจจัยภายใน เช่น กลยุทธ์โรงเรียน ระบบสื่อสารภายใน และความพร้อมของบุคลากรมีบทบาทสำคัญ

2.2 การนิเทศ การประเมินผลการสอน และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายภาครัฐ ความพร้อมทางเศรษฐกิจ และการสนับสนุนจากชุมชน ช่วยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ในขณะที่ความไม่แน่นอนของนโยบาย และข้อจำกัดด้าน

ทรัพยากรเป็นอุปสรรค ด้านปัจจัยภายใน กลยุทธ์ที่ชัดเจน โครงสร้างที่เหมาะสม และระบบการประเมินที่ทันสมัยเป็นปัจจัยสนับสนุน

2.3 การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพของบุคลากร ได้รับแรงสนับสนุนจากนโยบายอบรมครู งบประมาณสนับสนุน และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านงบประมาณ การขาดแหล่งทรัพยากร และการต่อต้านเทคโนโลยีจากบุคลากรเป็นปัจจัยฉุดรั้ง

2.4 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น นโยบาย Thailand 4.0 งบประมาณที่เพียงพอ และการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ในขณะที่ปัจจัยภายใน เช่น โครงสร้างโรงเรียน ระบบสนับสนุน และทักษะบุคลากรมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

2.5 สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ นโยบายส่งเสริม Smart School การสนับสนุนจากภาครัฐและชุมชน โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และการเปิดรับนวัตกรรมของบุคลากร อย่างไรก็ตาม ปัญหาทางเศรษฐกิจ โครงสร้างองค์กรที่ซับซ้อน และการขาดแรงจูงใจของบุคลากรเป็นอุปสรรคสำคัญ

2.6 การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุนได้แก่ นโยบายภาครัฐ เช่น Thailand 4.0 ความร่วมมือจากองค์กรภายนอก และการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ขณะที่ปัจจัยฉุดรั้ง เช่น ขาดโครงสร้างพื้นฐาน ข้อจำกัดด้านลิขสิทธิ์ และการขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นปัจจัยที่ต้องพัฒนา

3. ผลการศึกษานวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ดังนี้

3.1 การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล โดยเริ่มจาก การวางแผน (Plan) ซึ่งผู้บริหารวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความพร้อมของบุคลากร และทรัพยากรดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน จากนั้น การดำเนินการ (Do) จะเน้นการสื่อสารเป้าหมายและสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น Professional Learning Community (PLC) ขณะเดียวกัน การตรวจสอบ (Check) มีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการดำเนินงาน โดยรวบรวมความคิดเห็นของบุคลากร วิเคราะห์ผลลัพธ์ และระบุอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่ การปรับปรุง (Act) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง และขยายผลสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 การนิเทศ การประเมินผลการสอน และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ในยุคดิจิทัล การนิเทศและประเมินผลการสอนจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุน โดยเริ่มจาก การวางแผน (Plan) ซึ่งมุ่งเน้นการสำรวจความพร้อมของครูและโครงสร้างพื้นฐาน

ทางเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ในระยะ การดำเนินการ (Do) มีการจัดอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเครือข่าย PLC และใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการนิเทศและติดตามผลการสอน ส่วน การตรวจสอบ (Check) จะประเมินความก้าวหน้าของครูและนักเรียน โดยใช้ข้อมูลจากแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงาน และสุดท้ายใน การปรับปรุง (Act) ผู้บริหารพัฒนากระบวนการนิเทศให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น รวมถึงปรับปรุงแผนการพัฒนาทรัพยากรดิจิทัลให้เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน

3.3 การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวางแผน (Plan) จะเน้นการสำรวจทักษะของบุคลากรและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน เมื่อเข้าสู่ การดำเนินการ (Do) โรงเรียนจะจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องผ่านเครือข่าย PLC และสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์เทคโนโลยี และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ ส่วน การตรวจสอบ (Check) จะเน้นการติดตามผลการพัฒนาทักษะของครูและประเมินผลการอบรมเพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะที่ การปรับปรุง (Act) มุ่งเน้นการขยายเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาบุคลากรในระยะยาว รวมถึงพัฒนาระบบติดตามและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรอย่างเป็นระบบ

3.4 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีแผนงานที่ชัดเจน โดยเริ่มจาก การวางแผน (Plan) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในระยะ การดำเนินการ (Do) โรงเรียนจัดอบรมครูเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น AI และระบบวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อสนับสนุนทรัพยากรและองค์ความรู้ เมื่อเข้าสู่ การตรวจสอบ (Check) ผู้บริหารประเมินผลการใช้งานเทคโนโลยีของครูและนักเรียน รวมถึงการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดผล และสุดท้ายใน การปรับปรุง (Act) มีการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือให้มีความทันสมัย และสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล

3.5 การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดย การวางแผน (Plan) จะเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี เช่น ห้องเรียนอัจฉริยะและระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ ใน การดำเนินการ (Do) โรงเรียนปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ สำหรับ การตรวจสอบ (Check) จะเน้นการประเมินผลการใช้เทคโนโลยี

และติดตามความคืบหน้าของโครงการ และใน การปรับปรุง (Act) ผู้บริหารปรับแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง พร้อมส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.6 การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาเครือข่ายดิจิทัลช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชื่อมโยง โดย การวางแผน (Plan) มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรภายนอก การดำเนินการ (Do) จะใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ส่วน การตรวจสอบ (Check) มุ่งเน้นการติดตามผลและวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเครือข่าย และใน การปรับปรุง (Act) โรงเรียนพัฒนาแพลตฟอร์มให้มีความครอบคลุมมากขึ้น และขยายความร่วมมือไปยังองค์กรที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน เป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารต้องวางแผนโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความพร้อมของบุคลากร จากนั้นดำเนินการโดยสื่อสารเป้าหมายผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น PLC (Professional Learning Community) เพื่อลดช่องว่างทางทักษะดิจิทัลของบุคลากร ขั้นตอนการตรวจสอบและปรับปรุงจะช่วยให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาที่พบได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐานา ประเสริฐสุข (2564) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โดยเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพครูผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านดิจิทัล

2. ด้านการนิเทศ การประเมินผลการสอน และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับยุคดิจิทัล การวางแผนต้องอิงกับความต้องการของครูและนักเรียน โดยมีการอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผ่าน PLC ในการดำเนินการจะต้องมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยนิเทศและประเมินผล เช่น ระบบ LMS (Learning Management System) การตรวจสอบและปรับปรุงต้องใช้ข้อมูลที่ได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรา เครือคำอ้าย (2564) กล่าวว่า การติดตามกระบวนการจัดการเรียนรู้สู่ผลลัพธ์สำคัญโดยมีผู้นำเป็นผู้นำช่วยเหลือ ดูแล และให้คำแนะนำ ติดตามอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการยกตัวอย่างของการประยุกต์ใช้ OKRs มาพัฒนาเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่นำ ICT มาประยุกต์ใช้

ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างแพร่หลาย จากผลของการสะท้อนคิดและถอดบทเรียนจะช่วยส่งเสริมให้ครูพัฒนาการสอนของตนเอง

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีการวางแผนโดยการประเมินทักษะของบุคลากรและกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสม การดำเนินการต้องเน้นการอบรมที่ตรงกับบริบทของแต่ละบุคคล รวมถึงการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC การตรวจสอบและประเมินผลต้องใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และการปรับปรุงต้องเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรสามารถปรับตัวได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปอยขวัญ เหมมา (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพิชัยด้วยชุดกิจกรรมตามแนวคิด Outward Mindset พบว่า การส่งเสริมทักษะและศักยภาพของครูผ่านกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการพัฒนาทางวิชาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการใช้ PLC ในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรในสถานศึกษา

4. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการสอน การวางแผนต้องคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ การดำเนินการต้องมีการฝึกอบรมและสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การใช้ระบบ E-Assessment และการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล การตรวจสอบต้องมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการปรับปรุงต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เครื่องมือวัดผลสามารถตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงได้ แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ รอดนิยม (2564) พบว่า ข้อดีของการเรียนการสอนในยุคใหม่ คือการใช้แพลตฟอร์มรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ไม่ซับซ้อน สามารถบริหารจัดการเวลาการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความต้องการ

5. ด้านการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนต้องประเมินโครงสร้างพื้นฐานและความคิดเห็นของครูและนักเรียน การดำเนินการต้องปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การติดตั้งอุปกรณ์ดิจิทัล และการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันผ่าน PLC การตรวจสอบต้องวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีและความพร้อมของบุคลากร การปรับปรุงต้องเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์เศรศ ประกอบผล (2565) ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ในวิถีความปกติใหม่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในวิถีความปกติใหม่อย่างเหมาะสม โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อน

6. ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายดิจิทัลช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน การวางแผนต้องสำรวจความต้องการของ

บุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ การดำเนินการต้องสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์และอบรมทักษะการใช้งาน การตรวจสอบต้องเก็บข้อมูลจากผู้ใช้และวิเคราะห์ผลกระทบ และการปรับปรุงต้องพัฒนาแพลตฟอร์มให้ทันสมัยและขยายความร่วมมือกับองค์กรภายนอก แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา สำแดงไชย (2567) ที่พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกรับรู้ร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างสมาชิกเครือข่าย ซึ่งจำเป็นต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การติดต่อกับองค์กรที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกหรือภาคีเครือข่าย การพัฒนาความสัมพันธ์ และการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน เริ่มจากวิเคราะห์สถานการณ์วางแผนเชิงกลยุทธ์ สื่อสารเป้าหมาย และปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง 2) การนิเทศและประเมินผลการสอนด้วยเทคโนโลยี สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศ ติดตามผล และพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูผ่านการอบรมและเครือข่ายวิชาชีพ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล และขยายเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างทักษะบุคลากร 4) การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี พัฒนาเครื่องมือวัดผลดิจิทัล ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสอน และปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน 5) การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ห้องเรียนอัจฉริยะ ระบบอินเทอร์เน็ต และส่งเสริมวัฒนธรรมดิจิทัลในโรงเรียน และ 6) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างโรงเรียน องค์กรภายนอก และมหาวิทยาลัยผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ **1. ระดับนโยบาย** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ควรจัดทำนโยบายและแผนงานที่ส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการบริหารวิชาการและสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน **2. ระดับสถานศึกษา** ดังนี้ 1) ปรับปรุงแผนบริหารวิชาการ โดยกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีให้ชัดเจน 2) จัดอบรมให้ครูและบุคลากรเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและ 3) ส่งเสริมความร่วมมือผ่านเครือข่ายดิจิทัลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล สื่อการสอน และแนวปฏิบัติที่ตระหว่างโรงเรียน และ **ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป** จากการวิจัยในครั้งนี้ พบปัญหาการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษา เรื่อง แนวทางการ

พัฒนาภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพปัญหาเชิงลึกและหาแนวทางการปฏิบัติ การพัฒนา ให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). ฉบับปรับปรุงใหม่ กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปวยขวัณ เชมมา. (2565). การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนพิชัยด้วยชุดกิจกรรมตามแนวคิด Outward Mindset. ใน การค้นคว้าอิสระหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- พุดินันท์ แสงสิริวัฒน์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี.
- ณัชนาน ประเสริฐสุข. (2564). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาดุขุภบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2564). การนิเทศการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผสานแนวคิด OKRs เพื่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ของครู. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 6(12) 393-221.
- วิจิตรา สำแดงไชย. (2567). การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 8(1) 67-76.
- ศักดิ์เศรศ ประกอบผล. (2564). เทคโนโลยีการศึกษากับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในยุคใหม่. วารสารครุศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 16(1), 53-66.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เรียกใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.cr3.go.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. เรียกใช้เมื่อ 20 กันยายน 2567 จาก <https://www.nesdc.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). บทบัญญัติด้านการศึกษารัฐธรรมนูญแห่ง

- ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เรียกใช้เมื่อ 22 กันยายน 2567 จาก <https://dl.parliament.go.th>.
- อภิชาติ รอดนิยม. (2564). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในวิถีความปกติใหม่. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 6(9), 123-133.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.